

Lørdag 3. september 2022 kl 10.00-15.00

**Årets middelalderseminar på Utstein kloster:
LOVGIVNING I MIDDELALDEREN OG NYTT BLIKK PÅ DOMKIRKENS BAROKKINTERIØR**

Billetter inkl. lunsj: kr. 500 (ordinær), kr. 250 (student). Kjøpes på www.ebillett.no

Direkte link: <https://checkout.ebillett.no/386/events/1/purchase>

Arr.: Utstein Pilegrimsgard, Katolsk forum i Stavanger, VID Stavanger, Utstein kloster/MUST.

Utstein kloster på Mosterøy i Rogaland er Norges eneste bevarte middelalderkloster. På det årlige middelalderseminaret får deltakerne innsikt, erfaring – og ikke minst en opplevelse av det unike stedet som Utstein kloster er. www.utsteinkloster.no

Omtale:

Arrangementskomitéen har denne gang satt sammen et program for årets seminar med ganske ulike komponenter: nasjonal lovgivning i norsk høymiddelalder på den ene side, til stavangersk barokk-kunst fra 1600-tallet på den annen side.

Etter at Norge fra gammelt av hadde vært lovregulert av fire regionale landskapslover (Gulatingsloven, Frostatingsloven, Eidsivatingsloven og Borgartingsloven), fikk den lærde kong Magnus Lagabøter endelig utarbeidet en felles lov for hele landet i 1274. Professor ved Universitetet i Oslo, Jørn Øyrehagen Sunde, Norges fremste ekspert på Landsloven, vil gi oss innblikk i denne lovens innhold og anvendelse i middelaldersamfunnet.

Stavanger domkirkes barokkinteriør er Norges mest rikholdige, og en ikonisk kunstsatt. Når nyere undersøkelser av historiske kilder og av gjenstandene selv tyder på at den egentlige kunstneren i byhistorien er plassert i skyggen av en annen. Michael Heng fra Museum Stavanger vil formidle ny kunnskap om hvem kunstneren egentlig var, samt gi innblikk i motiver på prekestol og epitafier.

Vi inviterer også til et nytt konsertprogram utviklet av det gregorianske koret Schola Solensis.

Arrangører: Utstein Pilegrimsgard, Utstein kloster MUST, VID Stavanger, Katolsk forum i Stavanger.

**UTSTEIN
KLOSTER**

**UTSTEIN
PILEGRIMSGARD**

Presentasjon av programinnslag og bidragsyttere:

ÉI LOVBOK FOR EITT RIKE – LANDSLOVA AV 1274 OG SAMLINGA AV NORGE

Foredrag ved Jørn Øyrehagen Sunde, professor i rettshistorie ved UiO

På den eine sida fekk Norge ei felles lovbok med Landslova av 1274. Dette var lenge før dei fleste andre europeiske land, og gjorde det mogeleg å føra ein politikk for heile riket. I dette ligg Landslova sin stordom både i ein norsk og europeisk samanheng. På den andre sida var Landslova bare ein del av ein normativ mosaikk i norsk mellomalder. Litt enkelt kan ein seia at Landslova på mange måtar la premessa for dei andre reguleringsregima, men at folk sin kvardag var regulert av mange ulike sett med reglar i tillegg til Landslova. Kyrkja gav og handheva eigne lover både nasjonalt og internasjonalt som innverka på folk sine liv på ei rekkje felt, dei norske byane fekk ei eiga lov med Bylova av 1276, gilda hadde eigne reglar for sine medlemmar, og gardstun på landsbygda og bygardar i byane hadde sine reglar om bruk av felles hus og ressursar.

Jørn Øyrehagen Sunde er professor ved Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo, og forskar ved Nasjonalbiblioteket. Han arbeider særleg innan fagfelte rettshistorie og komparativ rett, og leiar ulike prosjekt om Landslova av 1274, er medleiar på Politirettshistorieprosjektet 1689-2019, og leiar Forskargruppa for Rett, samfunn og historisk endring. Sunde har redigert 12 bøker og sjølv skrive *Speculum legale – rettsspegelen* (2005), *Den juridiske komedien* (2007) og *Høgsteretts historie 1965-2015* (2015).

HVEM LAGET EGENTLIG BAROKKINTERIØRET I STAVANGER DOMKIRKE?

Foredrag ved Michael Heng fra Museum Stavanger.

Gjennom historien har Anders Lauritsen Smith fått æren for å ha laget barokkinteriøret i Stavanger domkirke. Han skal ha vært både snekker, billedhugger og maler. Nyere forskning tyder på at dette er feil. Møbelsnekker ved Museum Stavanger, Michael Heng, avslører og begrunner den alternative historien. Også motivene på prekestol og epitafier vil bli belyst i foredraget.

Michael Heng er konserveringstekniker ved Museum Stavanger. Han arbeider nå med historien bak domkirkens barokkinteriør i tilknytning til i et tverrfaglig forskningsprosjekt om 1600-tallets håndverkstradisjon, der MUST deltar sammen med Arkeologisk Museum – UiS.

LYDEN FRA ET KLOSTER. Konsertprogram ved Schola Solensis.

Via gregoriansk sang og formidling løfter Schola Solensis fram kunnskap om klosterkirken Utstein, og formidler legenden om martyren Laurentius, som klosteret er viet til. 10. august (Larsok) er minnedagen St. Laurentius, og har vært feiret siden år 354. St. Laurentius var diakon og led martyrdøden i Roma omkring år 250. Han ble henrettet ved brenning og blir i kunsten avbildet med en stekerist i hånden.

Koret Schola Solensis er tilknyttet Sola ruinkyrkje, og har siden 1995 utforsker den gregorianske sangskatten fra klostertiden. Ledes av Ragnhild Zetterstrøm Hadland og har hatt konserter i inn og utland.